

gjøre noget meget værre ud af dem. Man kunde ſige, at efter min Udtaleſer maatte jeg ſnareſt for mit Bedkommende raade til ikke at antage Loven; men jeg er overbevist om, at det er ſaa vigtigt, at denne Lov for nærværende Tid bliver antaget, netop efter de Indſigteſer, der ere gjorte mod en Udvidelse af Næringsfriheden, at man, ſelv om den havde en endnu uheldigere Stikfele end den uheldige, den har, dog burde antage den.

S. Müller: Jeg ſkal ikke opholde den ærede Forſamling med at gjentage alle de Grunde, der ſaavel her i Thinget ſom andetſteds ere fremsatte for og imod denne Lov; men der er dog een Betragtning, ſom jeg har troet ikke at burde tilbageholde, fordi jeg for mit eget Bedkommende ikke ganſke har kunnet overvinde den Betænklichkeit, ſom ligger deri. Det er nemlig den, at det ſtedſe er en miſlig Sag at give Frihed i en enkelt Retning. Det Retteſte er efter mit Skjønnende at aabne alle Porte for Handel og Induſtri; men, naar man ikke gjør det, fremkommer der let forſkjellige Ulemper ved kun at aabne en enkelt Port. Jeg troer nemlig det kan beſtryktes, at en heel Deel Lediggjængere og lignende Perſoner paa Landet, der helſt ville fortjene meget uden at arbejde, ville kaſte ſig paa dette Erhverv, og jeg maa ſpecielt gjøre opmærksom paa, at det er fremherſkende hos Menigmand i Jylland, at han hellere vil fortjene Noget ved Smaahandel, end ved at arbejde med ſine Hænder. Det kunde derfor vel være, at man netop i denne Retning vilde føle adſkillige Ulemper, og jeg maa gjøre opmærksom paa, at der her er Tale om en Næringsvei, ſom er uproductiv, og ſom man af ſtatsøkonomiſke Grunde maa ſunſte beſtæftiger ſaa ſaa Kræfter ſom mulig. Jeg ſkal imidlertid ikke gaa videre ind paa diſſe Grunde for og imod Loven, og jeg for min Deel er ingenlunde blind for, hvad der taler i modſat Retning. Men det forekommer mig, at der idag her i Thinget nærmest maa være Tale om en Sammenligning mellem Lovforſlaget, ſom det nu foreligger, og ſaaledes ſom det ſidſt her blev vedtaget, og da er der to Momenter, der frembyde ſig. Det første er det, at der er indkommet en ſtor Deel Andra-

gender og Beſværingar fra Kjøbstædernes Indvaanere. Det turde dog være aabenbart for alle, at de ere i høi Grad overdrevne, og jeg for min Deel troer heller ikke, at Kjøbstæderne, i det Hele taget, ville tabe derved; men ſkulde dette og være Tilfældet, ſaa veed jeg virkelig ikke, hvorfor Landets Lary og Interesſer i det Hele taget ſkulde ſtaa tilbage for Kjøbstædernes. Det andet Moment, ſom jeg idag maa betragte, er, at Loven er bleven ganſke anderledes, end den var, da den blev vedtagen her i Thinget, og i den Henſeende kan jeg ikke tilbageholde, at min juridiſke Sands føler ſig i høi Grad tilbageſtødt ved de Forandringer, ſom ere foregaaede i Loven. Et æret Medlem har gjort opmærksom paa en heel Deel, og naagtet jeg ikke ganſke deler de Anſuelſer, ſom denne ærede Taler har udtalt, ſaa finder jeg, at endog meget Mere lader ſig anføre mod dette Lovudkaſt. Der er iſær eet Punkt, ſom forekommer mig ſaa væſentligt; at jeg virkelig ikke veed, hvorledes jeg ſkal komme ud over det, og det er den ſidſte Paſſus af § 2, hvori der ſtaaer: „Endeligen maa ſamtliche i den oftnævnte Paragraph ommeldte Varer af Landhøſterne kun udfælges i ſmaa Dvantiteter, navnlig, hvad de egentlige Høſervare angaaer, ikkun i ſaadanne Dvantiteter, ſom for Høſterne i Kjøbstæderne ere beſtemte, og hvad de øvrige Varer angaaer, ikke for et høiere Beløb, end for 1 Rd. ad Gangen af enhver Vareſort.“ Jeg mener, at Enhver maa ſpørge ſig ſelv, hvilke ere da de Dvantiteter, hvori de egentlige Høſervarer maae ſælges i Kjøbstæderne, og hvilke Beſtemmelſer exiſterer der overhovedet om Høſernes Ret i Kjøbstæderne? Angaaende dette Sidſte maa jeg tillade mig den Bemærkning, at der overhovedet ikke gives almindelige Beſtemmelſer om Høſernes Rettigheder i Kjøbstæderne, men at det ved mangfoldige collegiale og miniſterielle Skrivvelſer og tillige ved mange Domme er udtalt, at Høſernes Retſtilling i det Hele kun kan bedømmes efter ethvert enkelt Steds Sædvaner. I hvilke Partier de maae ſælge de egentlige Høſervarer, findes intetſteds beſtemt, men vel have vi en Beſtemmelſe i Forordningen 4de Auguſt 1742 § 18, iſølge hvilken de ikke maae ſælge diſſe under Høſkræmmernes